

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

ההתוועדות המרכזית

ההתוועדות המרכזית לרגל ג' בתמוז, יום ההילולא הי"ד של הרבי מליובאוויטש, תהיה אי"ה במוצאי שבת-קודש הבאה, פרשת חוקת, בבית-הכנסת 'בית-מנחם' בכפר-חב"ד, בשעה 10 בערב, בשילוב סעודת מלווה-מלכה. במעמד ישתתפו אלפי חסידיו חב"ד ומוקירי הרבי מכל רחבי הארץ. פרטים בטל' 072-2770100.

שבת הכנה

יותר מאלף תלמידי ישיבות חב"ד ברחבי הארץ יתכנסו השבת בכפר-חב"ד לשבת הכנה לקראת ג' בתמוז, ביוזמת ועד התמימים העולמי. לצורך זה מוקם אוהל ענק מיוחד במרכז הכפר, שבו יסעודו ויתוועדו התלמידים, עם טובי המשפיעים וראשי-הישיבות. אורח מיוחד בא לארץ לרגל ההתכנסות - ה'חוזר' הגאון החסיד הרב יואל כהן. הוא יהיה אורח ההתוועדות המרכזית במוצאי שבת-קודש.

הקבוצה ה-81

השבוע הועלתה לארץ הקבוצה ה-81 בפרוייקט ילדי צ'רנוביל, שמפעילים צעירי-חב"ד. בקבוצה זו הגיעו שישה-עשר ילדים יהודים, ומאז תחילתו של הפרוייקט כבר הועלו באמצעותו לארץ 2514 ילדים. בעקבות הילדים שהגיעו בעבר הגיעו עם הזמן גם הוריהם, ורובם מתגוררים כיום בארץ. רבים מבוגרי הפרוייקט כבר נישאו והקימו משפחות בריאות, והמטען הרוחני שקיבלו בכפר-חב"ד מלווה אותם לכל ימי חייהם.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
8:13	8:55	7:58	7:50
9:22	10:06	8:55	8:52

פקדי-אבות השבוע: פרק ג

המולד: יום חמישי, 11 בבוקר, 46 דקות ו-10 חלקים ראש-חודש תמוז; ביום החמישי וביום השישי

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840

טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מאפייניה של המחלוקת

מחלוקת קורח ועדתו יש בה כל המאפיינים של מחלוקת שלילית והרסנית. זו מחלוקת שמחפשת תירוצים ואמתלות, אבל סיבתה העיקרית - שנאת-חינם

את כל מאמציו בניסיון להשפיע בתוך המסגרת. בדרך-כלל מתברר שאין צורך בהתפלגות.

המתפלגים אינם חפצים כלל בהידברות ובשיתוף-פעולה. הם רואים רק את עצמם, את מאווייהם ואת דרכם. אם אין נענים להם - מיד הם קמים ופורשים. ואז מתברר, שבעצם הם רצו מאז ומעולם להיות מחוץ למסגרת שבה יש להתחשב באנשים אחרים ובעדות אחרות, ועכשיו נמצאה להם ההזדמנות הנאותה.

יצר הרסני

עוד מלמדת אותנו הפרשה כי יצר המחלוקת גובר אפילו על רצון הקיום האישי. הוא כל בני-ישראל ראו מה קרה לנדב ואביהוא שהקריבו 'אש זרה' לפני ה'. היה ברור להם שהקרבת קטורת במשכן על-ידי אנשים שלא הורשו לכך, עלולה לגרום למותם. אף-על-פי-כן קמים מאתיים וחמישים איש, 'נשיאי עדה', 'אנשי שם', נוטלים מחתות והולכים להקטיר קטורת. סופם המר היה בלתי-נמנע.

תופעות דומות ראינו, לדאבונו, לכל אורך ההיסטוריה. כך בא עלינו החורבן: המצור הרומאי בשיאו. העם בירושלים נאבק על קיומו ובמה עוסקים היהודים בשעה זו? בשנאת-חינם. שנאת אחים, שאין לה סיבה ואין בה היגיון גורמת שבשעה גורלית כל-כך נלחמים היהודים זה בזה, ומגישים את העיר לאויבי על מגש של כסף.

מי שייטול כמה מן המחלוקות שהסעירו את העולם היהודי, יסלק את מטעני ההשמצות וההכפשות ההדדיות וינסה לבדוק מה הפריד באמת בין הצדדים - יעמוד נדהם. חוץ מכמה נושאים לא-חשובים - שגם הם עוותו, סולפו ונופחו - קשה למצוא הבדל ממשי.

זה כוחו של יצר המחלוקת. אלפיים שנה אנו סובלים בגללו, בגלות הארוכה שסיבתה שנאת-חינם. הגיע הזמן לומר למחלוקת הרף, לחתור לאחדות ולאהבת-ישראל, ועל-ידי כך ליצור בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקנו.

תגם עממי אומר שהדרשנים אהבים מאוד את פרשת קורח, משום שיש הרבה לדון בה, והיא גם תמיד אקטואלית. בכל מקום ובכל זמן שבו ידברו על מחלוקת, יהיה הדבר בעיתו ובזמנו. פרשת קורח היא אכן דוגמה למהותה של מחלוקת שלילית והרסנית. התבוננות בפרשה ובטענות קורח ועדתו יש בה לשפוך אור על מהותה ומאפייניה של תופעת המחלוקת, שאנו סובלים ממנה כל-כך.

בראש ובראשונה רואים היטב כמה צדקו חז"ל במאמרם "כל הפוסל - במומו פוסל". קורח ועדתו קמים כנגד משה רבנו בטענה: "מדוע תתנשאו!". הם מאשימים את משה בהתנשאות ובגאווה, ומכאן ניתן להסיק שהם הענווים נטולי השאיפות האישיות. האמת הפוכה, כמובן. התורה עצמה העידה ש"עניו מאוד מכל האדם אשר על-פני האדמה", ואילו כל מהותה של מחלוקת קורח ועדתו נבעה משאיפות של גדולה ומתאוות כבוד.

זה אחד ממאפייניה המובהקים של המחלוקת - הפיכת היוצרות. הפלגנים מתהדרים בדרך-כלל באצטלת האחדות. גוף, תנועה או מפלגה שהמילה 'אחדות' או 'איחוד' כלולה בשמו - חזקה עליו שפרש מגוף אחר, ומיהר להניף את דגל האחדות, כדי להסוות את פלגנותו.

לחפש שלום והידברות

בעלי המחלוקת ממהרים לטעון להגנתם, כי יש דברים שעליהם אי-אפשר לוותר והמחייבים אותם לפרוש מן הכלל. מלמדת אותנו התורה, שבדרך-כלל הדברים הפוכים: הרצון להתפלג נולד עוד קודם שנמצאו העילות לכך. לכן המילה הראשונה בפרשת קורח היא "ויקח קורח", ומתרגם אונקלוס - "ואתפלג". לאמור, יצר הפילוג הופיע עוד קודם שנומק הדבר בכל הטענות שבאו אחר-כך.

מי שחפץ באמת להיות יחד ולפעול במשותף, מוצא את הדרך להתגבר על חילוקי-דעות ועל כשלים שאולי קיימים. בראש ובראשונה הוא מנסה לתקן את הדברים מבפנים. הוא משקיע

הבקשה לגילוי ההשגחה הפנימית

אז נשארת ההשגחה הנסתרת, והקב"ה משגיח על כל פרט ופרט, ולמעשה אין שום דבר מחוץ להשגחתו יתברך.

הקב"ה הודיע

זו הייתה טענת משה ואהרן: אמנם עדת קורח הם חוטאים, ולכאורה אין עליהם השגחה פרטית, אבל האמת היא שאתה, הקב"ה, "א-ל אלוקי הרוחות לכל בשר" – גם מי שהוא בבחינת 'בשר', ביטוי הכולל את כל בני-האדם, גם לא-יהודים, מושגח למעשה על-ידי הקב"ה, ואם-כן אתה צריך להבחין בין "איש אחד יחטא" ובין כל העדה שנגררה אחריו.

על כך השיב הקב"ה (כדברי רש"י): "יפה אמרת, אני יודע ומודיע מי חטא ומי לא חטא". הקב"ה יגלה את השגחתו הפרטית, ולא יסתפק בכך שהוא יודע מי חטא, אלא הוא יודיע זאת לכול, שהכול יראו את ההשגחה הפנימית, שבאמצעותה הקב"ה מציל את מי שלא חטא.

(לקוטי שיחות כרך חי, עמ' 196)

עוד אומר הרמב"ם, שגם אצל בני-האדם יש הבדלים התלויים במידת הדבקות בקב"ה. אדם המקשר את שכלו בקב"ה, זוכה להשגחה פרטית, ואילו הממרים את רצון ה' והרשעים שאינם מקשרים את דעתם בקב"ה – הקב"ה מסלק מהם את ההשגחה הפרטית, והשגחתו עליהם היא כפי שהוא משגיח על הדומם, הצומח והחי – השגחה כללית בלבד.

כאילו אינו משגיח

אולם האמת היא שדברי הרמב"ם אינם מנוגדים לשיטת הבעל-שם-טוב בעניין ההשגחה הפרטית, שעל-פיה משגיח הקב"ה על כל פרט בבריאה, ובכלל זה, הדומם, הצומח והחי. מוסבר בתורת החסידות, שכאשר האדם חוטא, הקב"ה מסלק ממנו את השגחתו הגלויה, ונשארת רק ההשגחה הנסתרת.

על כך אומר הקב"ה: "הסתרתני פניי" – כלומר, אני אסתיר את ההשגחה הפנימית, הגלויה, עד שהאדם יחשוב שכאילו אין עליו השגחה, והדברים שקורים לו אינם אלא מקרה. אבל גם

שפרצה מחלוקת קורח נגד משה ואהרן, הורה הקב"ה למשה ולאהרן: "היבדלו מתוך העדה הזאת, ואכלה אותם כרגע". טענו משה ואהרן לפני ה': "א-ל אלוקי הרוחות לכל בשר, האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף?!".

טענתם הייתה "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף" – אין להעניש את כל העם בגלל מעשהו של יחיד. אך לשם מה הקדימו ואמרו "א-ל אלוקי הרוחות לכל בשר"? מפרש רש"י: "יודע מחשבות... לפניך גלויות כל המחשבות ויודע אתה מי החוטא". אך עדיין דרוש הסבר לשתי המילים "לכל בשר" – מה ביקשו משה ואהרן להסיף במילים האלה?

שני סוגי השגחה

בעניין השגחתו של הקב"ה על העולם אומר הרמב"ם, שרק על האדם יש השגחה פרטית, כלומר, השגחה על האדם הפרטי, ואילו על הדומם, הצומח ובעלי-החיים – ההשגחה היא רק על כללות המין ולא על הפרטים.

מן המעיין מחלוקת | מאת הרב אליעזר ברוך

נותנת מקום לזולתו. חשוב הוא בעיני עצמו, והזולת ממעט את מציאותו.

(ספר המאמרים תרנ"ט)

אמרת השבוע

ובלבד שלא לריב

בנו של רבי ישעיה זוכוביצ'ר היה בעל צדקה גדול. לא אחת היה פוגש עני הלבוש בלויי סחבות, והיה פושט את מעילו ונותנו לעני. אשתו הייתה מתרעמת על המעשה הזה, והייתה אומרת לו, שאם רצונו לתת בגד לעני, שיקנה לו בגד, אבל שלא ייתן לו את שלו. יום אחד היה שרוי בתענית, וראה עני לבוש קרעים. לא הייתה לו אפשרות לקנות לו מעיל, עמד ונתן לו את מעילו. אחר-כך התחיל להרהר, שכשיבוא הביתה תגער בו אשתו, ומכיוון שהוא שרוי בתענית, הוא עלול להיגרר למריבה ולמחלוקת. החליט להפסיק את התענית, כדי שיתיישב ליבו ולא יבוא לידי כעס ומחלוקת.

הילל ושמאי" (אבות היז). רק אנשים כהילל ושמאי התיירו לעצמם מחלוקת לשם שמים, אבל אנשים קטנים כמונו, צריכים להתרחק אפילו ממחלוקות כאלה.

(רבי חיים מוולוז'ין)

תמיד עכשווית

על "ויקח קורח" מפרש רש"י: "פרשה זו יפה נדרשת". פרשת קורח יפה נדרשת, שכן לצערנו תמיד יש מחלוקות בישראל, והסיפור של מחלוקת קורח ועדתו מתאים ונכון תמיד.

(עיטורי תורה)

קשה המחלוקת

כמה קשה המחלוקת. עד אבדן תאכל, ממש ברוחניות ובגשמיות.

(אדמו"ר האמצעי מליובאוויטש)

שנאת חינם

שנאת חינם היא שהאחד שונא את חברו סתם, על לא-דבר. לפעמים הוא ממציא טענה כלשהי מדוע הוא שונאו, אבל אין זו אלא תואנה להצדיק את שנאתו. הסיבה האמתית היא ישותו, שאינה

רוב הצרות באות ממנה

"אין שלום יוצא מתוך מריבה" (ספרי). בפרט ממחלוקת לשם שמים. רוב הצרות והתלאות נולדות ממחלוקת לשם שמים, הרחמן יצילנו ממנה.

(אדמו"ר הזקן)

מחלוקת אישית

"ויקח קורח... ודתן ואבירם" (במדבר טז, א). לא נאמר "ויקחו קורח דתן ואבירם", אלא "ויקח", לשון יחיד. כי במחלוקת זו כל אחד ואחד משך לצד עצמו בלבד.

(הרב צביהירש קלישר)

כבוד לעצמם

זהו שנאמר (אבות היז) "איזוהי מחלוקת שאינה לשם שמים, זו מחלוקת קורח וכל עדתו", ולא נאמר "זו מחלוקת קורח ומשה". משום שבתוך עדת קורח עצמו הייתה מחלוקת, וכל אחד ואחד ביקש את הכבוד לעצמו. כוונתם לא הייתה לשם שמים כלל וכלל.

(יערות דבש)

מי רשאי לנהל מחלוקת

"איזוהי מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת

עושה שלום

העיר לובלין סערה. מחלוקת לשם שמים גרמה לרב לרדת מכס הרבנות, והעיר הידועה בחכמיה ובגאוניה נותרה ללא מנהיג.

הפרשה התחילה מוויכוח בדברי התוספות במקום מסוים. הוויכוח ניטש בין שניים מגדולי החכמים בתקופה ההיא, רבי מאיר מלובלין, הנודע בכינויו 'המהר"ם', והרב זאב אורבך, הנודע בכינויו 'המהר"ז'. המהר"ם ניסה ליישב את דברי התוספות בדרך מסוימת, ולעומתו נקט המהר"ז שיטה הפוכה, והציע לפרש את הדברים שלא על-פי משמעותם הפשוטה.

הפולמוס לא נעצר בין כותלי בית-המדרש, אלא הכה גלים בעיר, עד שנהפך לאש מתלקחת. ברחובות התגודדו קבוצות, דנות ומתפלפלות בעומקה של הלכה ומנסים להביא הוכחות לכאן ולכאן. הללו תומכים בשיטת המהר"ם, וכנגדם מתייצבים תומכיו הנלהבים של המהר"ז.

המהר"ם, שהיה רבה של העיר ונהג את רבנותו ברמה, החל לאבד את כוחו. רבים משומעי לקחו בחרו ללכת ללמוד אצל המהר"ז, ראש-הישיבה.

הכול חשו כי הדברים הגיעו למבוי סתום. יש להציע את העניין לפני בורר מבחוץ, כדי שיכריע בנדון, ויחזיר את השלווה לעיר, החליטו ראשי הקהל.

הובאו הדברים לפני אחד מגאוני הדור, הרב שלמה אבוהב מאמסטרדם. הרב, שהבין את הלך-הרוחות במקום, הסכים באין-ברירה להסרתו של המהר"ם מכיסא הרבנות, לטובת ראש-הישיבה, המהר"ז, שישב במקומו.

אולם הגאון המהר"ז עצמו לא הסכים לשבת על כיסאו של עמיתו רבי מאיר. בינתיים הורד המהר"ם מתפקידו, וכך נותר כיסא הרבנות ריק.

התנייעצו טובי העיר וחכמיה, והחליטו להציע את הרבנות למהרש"א, רבי שמואל איידלס, שהיה אז רבה של העיר אוסטראה. המהרש"א נודע בחיבוריו התורניים, בחכמתו ובקדושתו, וגם התגלה כמנהיג מורם מעם. "רק אדם בשיעור קומתו יוכל למלא את החלל שנוצר ברבנות לובלין", הסכימו ביניהם.

ערכו ראשי הקהל כתב-רבנות, וצירפו לו בקשה לחוס על העיר לובלין, ולקבל את עול הרבנות בעיר. את המכתב מסרו לידי שני נציגים, אשר ייצגו את שני המחנות, כדי שהמהרש"א יראה כי

אכן כל בני העיר מסכימים להצעה. בסתר-ליבם קיוו הנציגים כי המהרש"א לא יענה לבקשת שולחיהם, שהרי מה לו ולמחלוקת בקהילת לובלין. אך מה רבה הייתה הפתעתם כאשר מיד כשפתח את המכתב הביע המהרש"א את הסכמתו, והחל בהכנות להעתיק

את משפחתו ללובלין. גם בלובלין היו מופתעים מהמהירות שבה קיבל עליו המהרש"א את משרת הרבנות שהתפתה בגלל המחלוקת. אך הם מאושרים אושר רב מהסכמתו ומהתקווה שעתה ישקטו הרוחות, והשלום והשלווה יחזרו לגבולם.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

יום ה' הגדול

עמים רבות מוזכר בתורה 'יום הדין הגדול' שעתידי להתקיים לעתיד-לבוא. על יום זה נאמר (מלאכי ג,כג): "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". הרמב"ן (בשער הגמול) מבאר, שיש שלושה מועדים כלליים של דין ומשפט: (א) בעולם הזה, כמו המשפט שיש בכל ראש-השנה, שבו נידונים חיי האדם בעולם הזה; (ב) בעולם הבא, שזהו הדין שנידונה בו הנשמה לאחר צאתה מהגוף; (ג) לעתיד לבוא, והוא 'יום הדין הגדול'.

על יום זה נאמר גם-כן (מלאכי ג,יט): "הנה היום בא בוער כנתור, והיו כל זדים וכל עושי רשעה ולהט אותם היום הבא". ובהמשך לכך נאמר: "זורחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה". חז"ל (גדרים ח,ב) פירשו זאת, שלעתיד-לבוא "הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה - צדיקים מתרפאים בה ורשעים נידונים בה".

כך גם נאמר במכילתא (בשלח ויסע פרשה ד): "אם תזכו לשמור את השבת, תינצלו משלוש פורענויות - מימו של גוג, ומחבלו של משיח, ומיום דין הגדול".

כל ישראל צדיקים

מתי יהיה יום הדין הזה? מדברי כל המפרשים עולה, שזמנו של יום הדין אינו בימות המשיח אלא בתחילת תקופת תחיית המתים. כך אומר הרמב"ן: "אחרי-כן יבוא ימי המשיח... ובסופן יהיה הדין ותחיית המתים". לדבריו, בדין זה יישפט האדם 'אם ראוי לתחיית המתים ולנועם הגוף והנפש באותו זמן'. על כך נאמר בדניאל (יב,ב): "ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו, אלה - לחיי עולם, ואלה - לחרפות לדראון עולם".

מי יהיה נידון בדין הזה? לדעת הרמב"ן, הדין יחול על הכול. כל אדם יישפט מחדש על-פי מעשיו, כדי לקבוע באיזו מידה הוא ראוי לשכר הגדול של ימי התחייה. עם זה, מאחר שזה יהיה לאחר ימות המשיח, שיתקן את העולם כולו, ולאחר ביאת אליהו הנביא (שמופיע 'לפני בוא יום ה' הגדול והנורא'), שישב 'לב אבות על בנים', הרי אז כבר ישו בו הכול בתשובה ויתקיים מה שהבטיח הקב"ה 'לא יידח ממנו נידח', וכל ישראל יהיו בחזקת צדיקים וראויים לתחיית המתים. כך נאמר במדרש שמואל (תחילת מס' אבות): "בהכרח יהיו כולם צדיקים, לפי שהוא יתברך חשב מחשבות לבטלי יידח ממנו נידח".

על-פי הדברים האלה נראה, שבכל מקום שנאמר "צדיקים" באשר לדין ומשפט הזה ("צדיקים מתרפאים בה", וכדומה), הכוונה לכל אחד ואחד מישראל, שיהיה כבר אז בדרגת צדיק. "רשעים" - אלה רשעי אומות-העולם, שאכן יקבלו אז את עונשם.

דין לאומות-העולם

האר"י ז"ל סבור, שכל הדין והמשפט הזה אינו אמור כלל על עם-ישראל, שכן כל יהודי שהיה בו חטא כלשהו, כבר קיבל את עונשו בעולם-הזה או בעולם-הבא: "מאחר שעברו על הנשמה הזאת יום-הכיפורים וייסורים ממרקים כו', ואחר-כך לגולים, למה לה לחזור ולהיות נידונים ביום-הדין הגדול?". מסקנתו של האר"י ז"ל היא: "יום הדין הגדול אינו אלא לאומות-העולם" (דבריו הובאו בספר נשמת חיים מאמר א, פרק יז).

ברוח זו כותב גם רבי יצחק אברבנאל (מעייני הישועה, המעיין השמיני, סוף התמר ה'), שאין מקום לדין ומשפט נוסף אחרי המשפט שיש על האדם בעולם הזה ובעולם הבא. הוא שואל בתמיהה - האם האדם עשה מצוות או עבירות אחרי שנשפט לאחר מותו, שיש מקום לדונו מחדש?! על-כן הוא סבור, שאין לפרש את 'יום הדין' הזה במונח של דין ומשפט, אלא במשמעות של עונש ונקמה באומות - "הדין שזכר כאן הוא העונש שיעניש הקב"ה את האומות ויבטל ממשלתם". לדבריו, אז יקים הקב"ה לתחייה גם את רשעי הגויים שכבר מתו, "כדי שיקבלו עונשם לעיני החיים".

מיד לאחר הכרתו לרב השתנתה האווירה בעיר. בכל פעם שנשא הרב דרשה, היו ספסלי בית-המדרש מלאים עד אפס מקום. הקהל היה מגיע מתוך אחדות לכל אירוע שהשתתף בו המהרש"א, בולע בשקיקה כל הגה היוצא מפיו.

שבת אחת, בשעה שעמד לשאת את דרשתו לפני הציבור, פתח המהרש"א: "דעו לכם, רבותי, כי ימי רבנותי בלובלין הגיעו לסיומם..."

הקהל היה נרגש ביותר, אך שקט הושלך כדי להקשיב לדברי הרב:

"האם שאלתם את עצמכם מדוע הייתי מוכן בקלות כזאת לעזוב את הרבנות באוסטראה ולבוא ללובלין? מבחינתי התשובה פשוטה - זו הייתה הזדמנות בעבורי לחסות מקרוב בצילם של שניים מגאוני הדור, הלא הם המהר"ם מלובלין והמהר"ז ראש-הישיבה..."

"אך שאלה קשה לי אליכם: כיצד הייתם אתם מוכנים לוותר על מנהיגותם של שני אלה, ולקחת לכם רב מרחוק?"

"אלא שגם לזה יש תשובה. ודאי רציתם שבתוקף סמכותי כרב אבוא ואכריע בין הצדדים, לפי דעתי.

"אם-כן, זאת הכרעתי: רבי מאיר ישוב לתפקיד ההולם לו ביותר, כיסא הרבנות בלובלין, כבעבר. כמו-כן רבי זאב ישוב למעמדו הקודם, ולסמכותו כראש-הישיבה. ומעתה והלאה הכול יבוא על מקומו בשלום..."

הקהל הנדהם נזקק לכמה רגעים כדי להתאושש, ואז קמו הכול על רגליהם ובאולם בית-המדרש נשמעו צהלות שמחה וקריאות 'מזל-טוב'.

הרב סיים את דבריו, ושתי דמויות קמו וליוו אותו אל ביתו. אלה היו המהר"ם והמהר"ז שכמו הציבור כולו למדו פרק חשוב במנהיגות. בבית המהרש"א ישבו יחד שלושת הגאונים לסעודה שלישית, שנמשכה עד שעה מאוחרת ונהפכה לסעודת פרידה מהמהרש"א.

בעודם ישובים בסעודה, הגיעו פתאום שני נציגים מקהילת פראג, ובידם מכתב המבקש מרבי זאב אורבך לכהן אצלם ברבנות... בו-במקום מסר להם רבי זאב את הסכמתו, ורבה הייתה שמחת הגאונים. התברר כי השלוחים היו אמורים להגיע בערב שבת, ובגלל עיכוב כלשהו נשארו מחוץ ללובלין.

עתה היו הכול אחוזי התפעלות מכוחו של המהרש"א, אשר ההשגחה העליונה עזרה על ידו, להחזיר את השלווה לעיר לובלין. המהר"ם יכהן פאר ברבנות לובלין, ואף ימלא את תפקיד ראש-הישיבה. גם מעמדו של רבי זאב יתחזק כרב העיר פראג. ועתה יכול גם המהרש"א לחזור לכהונתו ולקהילתו המתגעגעת, בעיירה אוסטראה...

הקיבוצניק שנשלח משמים

עם החיילים ומיהרו לצאת בחזרה, לקראת השבת הנכנסת.

המנוע שבת

"כמי שעושים את הדרך מדי שבוע, ידענו שהכבישים ריקים מתנועה ואנו צפויים להגיע לקריית-מלאכי בתוך זמן קצר", מספר ריטרמן. "הכבישים אכן היו ריקים והרכב התקדם במהירות עד הירידה הגדולה שאחרי העיר שדרות. פתאום כבה מנוע הרכב. ניסינו להתניע את המנוע, לשווא".

הכביש הריק, שהיה קודם יתרון, נעשה עכשיו בעיה קשה. אין ממי לקבל עזרה. הם מתקשרים הביתה ומודיעים שכנראה יעשו את השבת בשדרות. "לפתע, כאילו משום מקום, הגיע רכב ומעצמו עצר לידנו", ממשיך ריטרמן. "הנהג ניסה לסייע בהתנתעת הרכב, וכשלא הצליח ביקשנו ממנו להביאנו לקריית-מלאכי. הוא נענה בשמחה ואמר שדרכו עוברת ליד קריית-מלאכי, כך שאין הוא נזקק למאמץ מיוחד".

הטרמפ הגואל

כשהתיישבו השלושה ברכב צד את עינים הלוגו 'מכסף' – מפעל הסכר"ם של קיבוץ ניר-עם. הנהג הציג את עצמו בשמו: תמיר שמחי. הוא אף סיפר בגאווה ששם משפחתו לקוח מהפטרת השבת – "רני ושמחי בת ציון". "אולי אתה מכיר את המטפלת של בית-הילדים בקיבוץ?", שואלים אותו

ה סיפור על השגחה פרטית מופלאה, שמשאירה אותך נפעם. הסיפור אירע ביום שישי לפני שבועיים, ערב שבת פרשת בעלזתך. בשעות הצהריים יצא רכב, ובו שלושה חסידי חב"ד, מקריית-מלאכי, לפעילות של הנחת תפילין והפצת יהדות על גבול רצועת עזה. השלושה היו ר' זאב ריטרמן, ר' יעקב צירקוס ור' דודו פרץ. הם הגיעו לאחד המוצבים, לא-הרחק מקיבוץ ניר-עם, והחלו להניח תפילין עם החיילים. חייל דתי אמר להם, שבבוקר נכנס לעשות קניות בקיבוץ, ופנתה אליו המטפלת של בית הילדים בבקשה להשיג מזוזה בעבור בית הילדים. כשראה עכשיו את שלושת החסידים העביר להם את הבקשה.

אין נפש חיה

"בכל שבוע אנו עוברים ליד קיבוץ ניר-עם, אך מעולם לא נכנסנו פנימה", מספר ריטרמן. "הפעם החלטנו להיכנס, לברר מי המטפלת בבית הילדים ולקבוע שם את המזוזה, כפי שביקשה". משימה קלה, לכאורה, אולם בשעת אחר-צהריים של יום שישי לא פגשו נפש חיה בשבילי הקיבוץ. רק בעמדה שבכניסה עמד חייל, אך הוא לא ידע מי המטפלת של בית-הילדים. החייל הניח תפילין וביקש לקבל מזוזות בעבור מגורי החיילים השומרים בקיבוץ.

השלושה המשיכו למוצב הבא, ומשם פנו לקיבוץ כפר עזה. השעה התאחרה, אבל הם החליטו שלא לוותר על בסיס נחל עוז. הגיעו לשם, הניחו תפילין

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שיעור זמן אכילה

שאלה: האם אפשר לברך ברכה אחרונה כשאוכלים דבר שנאכל לאיטו, במנות קטנות?

תשובה: כל אכילה או שתייה שיש לה משמעות הלכתית, לעניין מצווה, איסור או ברכה, יש לה שיעור כמותי קבוע, והשיעור הזה צריך להיאכל או להישותת בתוך פרק-זמן מוגדר.

אכילת לחם שמחייבת בברכת המזון, אכילת מזון מוצק שמחייבת ברכה אחרונה ('מעין שלוש' או 'בורא נפשות'), או אכילה אחר שמיעת קידוש, בשביל 'מקום סעודה' – שיעורן 'כזית' (27 סמ"ק).

הזמן לאכילה זו הוא 'כדי אכילת פרס'. מקובל להחשיב זאת כארבע דקות. אם האדם אינו בטוח שאכל את השיעור בתוך ארבע דקות, לא יברך ברכה אחרונה. אולם לפי 'הצמח צדק' אפשר לברך עד שבע דקות, ולזקנים וקטנים יש מקילים עד תשע דקות.

ריטרמן בפעילות. השגחה פרטית מופלאה

החסידים. הנהג מחייך: "המטפלת היא... בתי". כשסיפרו על בקשתה, נתן להם את מספר הטלפון שלה.

אחרי השבת התקשרו למטפלת והיא אמרה שיש בקיבוץ שני בתי-ילדים שאין בהם מזוזות. כעבור כמה ימים באו ריטרמן וצירקוס לקיבוץ, קבעו את המזוזות, והסבירו לילדים מהי מזוזה. ריטרמן סיפר לילדים שבמקורו הוא בן קיבוץ שער הגולן שבעמק הירדן, ושנות ילדותו עברו עליו במקלטים, בגלל הפגזות. "איחלתי להם שבקרוב יחזור השקט למקום, והילדים אמרו שעכשיו הם מרגישים הרבה יותר בטוחים", מסכם ריטרמן.

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-646-387-0816

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות

של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת
לכל התורה בנרך אחד
שלוש שיחות לכל פרשה,
מאוצר שיחותיו של
הרבי מליובאוויטש

1-718-6041020

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company